

Demant Centra za životnu sredinu na reakciju Ministarstva za prostorno uređenje, građevinarstvo i ekologiju na našu akciju povodom otvaranja termoelektrane Stanari

Nakon odgovora Ministarstva za prostorno uređenje, građevinarstvo i ekologiju Republike Srpske, želimo još jednom dati priliku Ministarstvu i javnosti da obrate pažnju na činjenice koje smo iznijeli u toku javne akcije od 19. septembra i u studiji „Uticaj na zdravlje termoelektrana Ugljevik, Ugljevik 3 i Stanari“.

Zbog naše želje za objektivnošću, profesionalnom i ličnom etikom, nećemo detaljno komentarisati neprimjeren jezik koji je korišten u reakciji Ministarstva za prostorno uređenje, građevinarstvo i ekologiju. Ovdje ćemo komentarisati samo najbitnije elemente odgovora kojim je Ministarstvo obmanulo javnost:

„Najnovija cirkuska predstava u izvođenju Centra za životnu sredinu povodom puštanja u rad Termoelektrane “Stanari” imala je za cilj da paušalnim, pseudonaučnim ocjenama uznemire javnost“

Kao što smo napisali u dopisu koji smo predali predsjednici Vlade Željki Cvijanović, ovu studiju je sproveo dr Majk Holand, po metodologiji Svjetske zdravstvene organizacije, a ista metodologija je korišćena za analizu na području Evropske unije. Mi i dalje očekujemo detaljan odgovor na informacije predstavljene u studiji.

Vezano za karakterizaciju radnika i aktivista Centra za životnu sredinu kao „stručnjaka opšte prakse“, činjenica je da se sa brojnošću i dostupnim sredstvima ne možemo mjeriti sa Ministarstvom ili nekom drugom institucijom i to se trudimo da nadoknadimo osjećajem za pravdu kao osnovnom motivacijom za naš rad, našim znanjem ali i angažovanjem stručnjaka, eksperata iz oblasti kojima se bavimo, kao što je urađeno i za potrebe ove analize.

Sa druge strane, poznato je da su mnogi ministri i vršioци drugih funkcija u različitim ministarstvima, tijelima, nadzornim odborima i sl. školovanje završili za razne struke ne obavezno vezane za te funkcije, a tokom života obavljali više različitih funkcija, uključujući i vođenje različitih ministarstava, a da njihova stručnost nije propitivana na ovaj način.

“Sva njihova navodna stručnost kada je riječ o Termoelektrani `Stanari`, pala je u vodu potvrdom Sekretarijata Energetske zajednice da su Ekološkom dozvolom koja je izdata za ovu termoelektranu propisane granične vrijednosti emisija u skladu sa Direktivom 2010/75/EU o industrijskim emisijama, koje su strože od graničnih vrijednosti emisija propisanih Direktivom 2001/80/EZ o emisijama iz velikih ložišta, koje su, prema mišljenju Sekretarijata Energetske zajednice, trebale biti primijenjene za Termoelektranu `Stanari`“, navode iz resornog ministarstva.

Ministarstvu smo voljni pružiti i pomoć pri tumačenju ove presude. U presudi se navodi da ekološka dozvola za TE Stanare zaista nije bila u skladu sa dijelom directive 2001/80/EC, što je rezultiralo intervencijom Sekretarijata nakon koje su dopuštene vrijednosti emisije u ekološkoj dozvoli izmijenjene, 20. jula 2015. godine, da bi bile u skladu sa vrijednostima

Demant Centra za životnu sredinu na reakciju Ministarstva za prostorno uređenje, građevinarstvo i ekologiju na našu akciju povodom otvaranja termoelektrane Stanari

Direktive o velikim postrojenjima za sagorijevanje. Redovni monitoring tek treba da dokaže da li će ove vrijednosti u toku rada termoelektrane biti poštovane, ali ono što je bitno je da je ova izmjena u ekološkoj dozvoli izvršena bez procesa informisanja i učešća javnosti.

„Za razliku od njihovih `stručnjaka`, čija imena najčešće ne objavljuju kao ni sredstva kojim njihova istraživanja finansiraju”

Ova tvrdnja je neistina koja služi kao pokušaj dodatne diskreditacije Centra ali i drugih nevladinih organizacija sa tezama o sumnjivom novcu dobijenom od skrivenih centara moći. Međutim, sve studije i autori studija koje je Centar za životnu sredinu do sada objavio imaju navedena imena autora/ki, kao i prevoditelja/ki, a najveći dio finansijske pomoći je iz Evropskih predpristupnih fondova.

„Studija uticaja na životnu sredinu za Termoelektranu `Stanari`, osim domaćih licenciranih kuća, stoje renomirane kompanije `Mot Meksdonald` iz Engleske i firma `Dapolonia` iz Italije koje posjeduju sve licence i sertifikate EU i koje su uradile nebrojeno slične studije u članicama EU”, navodi se u saopštenju“

Mi smo voljni ove studije pregledati, zajedno sa stručnjacima sa kojima saradjujemo.

Međutim, ministarstvo nama istu šansu nije pružilo, budući da Studiju uticaja na životnu sredinu za TE Stanari, nakon promjene tehnologije, nikad nismo dobili, uprkos našim zahtjevima za pristup informacijama. Uvid u dio dokumentacije smo dobili od kompanije EFT, što je zabrinjavajuće, budući da je ministarstvo instanca koja građane RS treba da štiti od negativnog uticaja koje rad, između ostalih i stranih kompanija, može da izazove, a ne obrnuto.

„U saopštenju se dodaje da radi istinitog i objektivnog informisanja javnosti treba ponoviti da su na zahtjev EFT Grupe, koja je investitor ovog elektroenergetskog postrojenja, propisani i ispoštovani stroži uslovi za zaštitu vazduha, a to dokazuju i mjerenja koja su izvršena tokom probnog rada Termoelektrane “Stanari”.

Ponovo, ako je plan Ministarstva da i ubuduće zaštita životne sredine zavisi od dobre volje privatnih kompanija i zagađivača, postavlja se pitanje čime je opravdana riječ „ekologija“ u nazivu ovog Ministarstva i postojanje istog? Takođe, neophodno je nezavisno, nepristrasno i javno dostupno mjerenje zagađenja iz ove i svih termoelektrana u državi.

„Centar za životnu sredinu, očigledno, ovakvim predstavama mora opravdati sredstva koja dobijaju iz nepoznatih izvora. Sad su se okomili na postrojenja koja koriste fosilna goriva, preferirajući korištenje obnovljivih izvora energije, a svaki pokušaj izgradnje hidroenergetskih objekata, takođe, isprate nekom cirkuskom predstavom”,

O hidroenergiji smo već objavljivali slične demante, kao i studije. Studije uticaja na životnu sredinu u RS kao i u FBiH su vrlo često plagirane i generalno veoma loše, neprofesionalno i

Demant Centra za životnu sredinu na reakciju Ministarstva za prostorno uređenje, građevinarstvo i ekologiju na našu akciju povodom otvaranja termoelektrane Stanari

pristrasno izvedena. Takođe, neistina je da se Centar za životnu sredinu protivio svim hidroenergetskim projektima, već samo onima koji narušavaju visoko vrijedna prirodna bogatstva.

„...iz Ministarstva za prostorno uređenje, građevinarstvo i ekologiju i dodaju da sve inicijative koje je Centar za životnu sredinu pokrenuo pred međunarodnim institucijama, a protiv investicija u Republici Srpskoj – jednostavno su pale u vodu“.

Ovo je još jedna neistina u saopštenju Ministarstva, upravo spomenuti spor pred Energetskom zajednicom je bio uspješan, jer je dokazao naše tvrdnje i usklađenost sa EU Direktivom o velikim postrojenjima za sagorjevanje je postignuta upravo zbog te žalbe, pa makar na papiru. Odgovorno ministarstvo je, međutim, taj proces obesmisllilo svojim zadovoljavanjem sa pukim „papirnim“ rješenjem, a ne zahtjevanjem procesa javne rasprave za novu Studiju uticaja na životnu sredinu.

Nakon svih neistina o optužbi Ministarstva, još smo sigurniji da radimo dobar posao i imamo namjeru da istrajnije ukazujemo na propuste institucija u Republici Srpskoj i Bosni i Hercegovini u upravljanju našim zajedničkim prirodnim resursima, a vjerujemo da će građani i dalje davati podršku našim aktivnostima.

izvor: czzs.org